

Kantonamenduetako bozak

Immobilismoaren aurrean posibilistak nagusi

Hil honen 20 eta 27an Pirinio Atlantiarreko Kontseilu Nagusiko 52 aulkien erdia berrituko da; 26 kontseilari hautatuko dira, horietatik 10 Ipar Euskal Herrikoak izaki. Beste erdia, 2008an hautatu zen. 2014az geroztik kontseilari nagusien ordeztu, lurralde kontseilariak hautatuko dira.

MIKEL ASURMENDI

Argazkiak: Gaizka Iroz

LURRALDE KONTSEILARIAK Akitania Erregioko (Bordele) zein Pirinio Atlantiarreko Departamenduko (Paue) kontseiluetan egongo dira. Alabaina, 52 kontseilari nagusi izan ordez, 45 lurralde kontseilari izanen dira. 2014az geroztik, lurralde kontseilari kargua sortuko da. Bozka eremuak gutxiago izanen dira. Frantziako Gobernuak bideratutako Lurraldeen Erreforma Legeak kantonamenduen mapa aldatuko du. Kantonamendu kopurua %25 gutxiago izanen da. Aldaketak landako biztanlerian eraginen du bere-

ziki. Hiri eta konurbazioetan hautesi gehiago izanen da baserri munduaren kaltetan. Estatuak deszentralizazioaren aldeko urrats gisa aurkeztu du aldaketa, herritarrek eta tokiko hautesi gehienek aldiz, are estatu zentralizatuago baten proiektua sumatu dute.

Pirinio Atlantiarreko Kontseilu Nagusia

Frantziako egitura politikoa bere azken Iraultza bezain zaharkituta dago. Paueko (Parlement de Navarre) Parlamentuan egoitza daukan

Pirinio Atlantiarreko Kontseilu Nagusia lekuko. 52 kontseilarik osatutako ganbara hau sei urtetan behin berritzen da, aldiari aldi bi bozketen bidez. Hau da, Pirinio Atlantiarreko Departamendua osatzen duten 52 kantonamenduetako 26tan hauteskunde kanpainan dauden bitartean, ondo-ondoko kantonamenduetako bizilagunek ez dute bere-berezko interesik herri-azuen bozetan. 2008an, 11 kantonamendutan bozak izan ziren, eta aurtengo martxoan 10etan; hurrenez hurren: Angelu iparraldekoa, Baiona

Ipar Euskal Herriko 21 kantonamenduetatik 10etan bozkatuko dute herritarrek.

Frantziako immobilismoaren aurrean, tokiko kontseilariak bide politiko posibilitatagoak edota "aurrerazaleak" urratzera behartuak izan dira. Argazkian UMPko hautetsiak.

ekialdea. Baiona iparralde, Baiona mendebalde, Miarritze mendebalde, Bastida, Hazparne, Iholdi, Garazi eta Atharratze. Ipar Euskal Herriko 10 eserlekuak hala nola Biarnoko 16ak Parisen nagusi diren bi alderdien esku daude: eskuin-zentristako (UMP-MoDem/Forces 64) eta ezkerreko (PS) alderdi frantsesen esku. Uneon, 26 aulkina ditu zentro-eskuinak eta ezker sozialdemokratak. Hainbat kontseilari, alderdi nagusi hauetako kide izan gabe, independente gisa hautatuak dira alderdi hauen sostenguekin, eskuindar joerakoak bereziki. Hazparneko kontseilari Beñat Intxauspe eta Iholdiko Jean-Louis Caset, konparazio. Bi itzuliko sistemaren ondorioz, gainerako alderdiek kontseilariak lortzeko duten aukera hutsaren hurrengoa da. Ezker nahiz eskuin alderago dauden alderdiek zein Europe Ecologie Berdeek ez dute ere hautetsiak lortzeko ia xantzarik, EH Bai eta EAJ-PNB hautagaitza abertzaleek barne.

802 milioiko aurrekontua

Kontseilu Nagusiak tokiko enplegu, etxebizitza, garraio, ingurumen eta laborantza kudeatzeko zenbait eskumen dauzka. Kultura gaiez eta ekimen sozialez ere arduratzen da. Azken aurrekontua 802 milioi eurokoa izan da. Kontseilu Nagusiko presidentea Jean Castaings da, UMPko kidea. Bastidako kontseilari

eskuindarra. Bera da kontseilarien artean zaharrena. 73 urte ditu, eta horrexek eraman zuen —ezkerraren eta eskuinaren aulki parekotasuna zela medio— presidente izatera. Haatik, Jean-Jacques Lasserre zentristaren (Forces 64) inguruko kontseilariak dira Departamenduko politikan eraginkorrenak. Miarritzeko mendebaldeko kontseilari Max Brisson-ekin batera, biak ala biak, eskuineko politikari *notable* nagusiak dira. Ezkerraldean, berriz, Garaziko kontseilari Frantxua Maitia da ezkerreko *notable* esanguratsua. Angelu iparraldeko Jean Espilondo kontseilari eta Angeluko auzapeza (PSko jakobinoa) ez da boz hauetan aurkeztu.

Immobilismoa eta posibilitismoa

Ipar Euskal Herriko herritarren nahia ez da Pirinio Atlantiarreko Departamenduaren politikagintza-aren garapenaren arabera, ezta Akitaniako Kontseiluaren arau ere. Erakunde bi hauen kudeaketak Parisko botereek erabakitako politikak moldatzera mugatzen dira. Tokian tokiko botereek —Bordeleko eta Paukoek— politika posibilista mugatua lantzen dute Estatuaren immobilismoaren aurrean. Badira, halaz ere, Hexagonoko politika immobilista aztoratu duten bi gai: azpiegiturak —autobideak eta trenbideak— eta tokiko kolektibitateek aldarrikatzen duten berezko institu-

zioa. Esaterako, azken urteetan, bi proiektu nagusi nabarmendu dira azpiegituren arloan: Nafarroan gaindiko 2x2 autobidea eta Lapurdi zeharkatu lezakeen LGV-AHT (Abiadura Handiko Trena) proiektua. 2x2 autobidearen proiektua geldiarazia izan zen eta AHT ez da bermatua. Bi ekimen hauen aurka ko mobilizazioetan herriko taldeek hala nola —eskuineko eta ezkerreko oposizioa diren— Europe Ecologie Berdeek eta EH Bai koalizioa indar abertzaleek berebiziko munta izan dute. Proiektu bi hauen aurka ko borrokak eta mobilizazioek Erregioako zein Departamenduko kontseilarien jarrerak aldarazi izan dituzte. Kontseilariak, eskuineko edo ezkerreko izan, bere eremuko —kantonamenduko— indar korrelazioaren arabera mugitu behar izan dute. PSko Frantxua Maitia kontsei-

Ipar Euskal Herriko herritarren nahia ez da Departamenduaren politikagintza-aren garapenaren arabera

laria da horren adibidea. Oro har, Frantziako sistema politiko immobilistaren aurrean, tokian tokiko kontseilariak bide politiko "aurrerazaleak" urratzera behartuak izan dira, nolabait.

Ipar Euskal Herria aitzindaria da Frantziako egitura instituzional zaharkitua berritzeko aldarrikatzen. Departamenduaren kudeaketan, eskuinak eta ezkerrek aulki bat dute jokoan. Beraz, politika posibilistaren jokoan areagotzen da. Departamenduko kontseilarien politika posibilista Frantziako immobilismoaren berme eta ezaugarria da. Ipar Euskal Herrian eskuin eta ezker egonkorak bi arerio nagusi dituzte: Berdeak eta ezkerreko abertzaleak. Horiek horrela izanik, tokiko kontseilariak ezkerreko ekologistaren eta abertzaleen lema bere egin dituzte. Bi itzuliko hauteskunde sistemak (bozen %12,5 behar da bigarren itzulira pasatzeko) errazten du tokiko eskuin nahiz ezker posibilisten politika.

Lurralde honek exijitzen duen berezko instituzioaren aitzinean, hala-moduzko joko politikoarekin erantzuten dute eskuin nahiz ezkerreko alderdi nagusi posibilistek. Estatuak Pays egituraren bidez behin-behineko erantzun murrizta eman dio eskakizunari. Pays izendapena bertan behera geratu ondoren, Ipar Euskal Herriaren ezagupen instituzionalaren eskakizuna aldarrikatzeko unea –bozen garaia– baliatu dute Batera plataformako indarrek. Baterak hautagaiak gonbidatu ditu “Lurralde kolektibitate berezia Euskal Herriarentzat” gaia hizpide. 72 hautagaietatik 18k parte hartu dute konferentzia-eztabaidan. EH Bai da Euskal Lurralde Elkar-goa boz kanpainan aldarrikatu duen bakarra.

Aurore Martin eta Irati Tobar

Ipar Euskal Herriko boz kanpaina honetan ezaugarri historiko bat nabari da atzera ere: Hegoaldeko gatazkaren zurrunbiloan garatu da enegarrenez. Frantziako justiziak Aurore Martin Batasuneko kidearen aurkako euroagindua ezarri du. Aurore Martin sasitan dago. EH Baiko hautagai ordezkaria da Atharratzeko kantonamenduan. Bien bitartean, agindu bera Espainiako poliziaren jazarpenetik ihes egindako Segiko kideen aurka ezarri zen. Zortzi kideetatik zazpi presondegian daude. Irati Tobar da –uneon– “libre” dagoen bakarra. Bera da, Aurore Martinekin batera, boz kanpainako irudi nagusietako bat.

Aurore Martinek Ipar Euskal Herriko hautetsi gehiengoaren –ia guztien– babesa dauka, tokiko

Kontseilu Nagusiko Jean Castaings presidente eta UMPko kideak Aurore Martin (eskubian) eta Segiko gazteen egoera salatu du (ezkerrean, Irati Tobar Segiko kidea). Castaings Nicolas Sarkozyren alderdi bereko kidea da.

eskuineko nahiz ezkerreko kontseilarien sostengua. Segiko kideek ere hautetsi –baita abertzale ez diren– askoren aterpe eta sostengua jaso dute. Atxilotuak izan direnean, ater-

Ipar Euskal Herriko boz kanpainan ezaugarri historiko bat nabaria da atzera ere: Hegoaldeko gatazkaren zurrunbiloan garatu da enegarrenez

be eman dieten hautetsi hauetako asko poliziak jazarriak eta kolpatuak izan dira. Paueko Kontseilu Nagusiak Aurore Martinen Espainiaratzea gaitzetsi zuen. Jean Castaings presidente eta UMPko kideak Aurore Martin eta Segiko gazteen egoera salatu du publikoki. Euroagindua errefusatzeko du orobat. Frantziako Gobernuaren Lurral-

deen Erreforma Legeak baserri eremuetako kantonamenduak zigortzen dituela esan du baita ere. Errepublikako presidente eta UMPko buru Nicolas Sarkozyren alderdi bereko kidea da Jean Castaings. Orain gutxi arte atzerri-ministroa izan den Michèle Alliot-Marieren alderdi berekoa. Frantziako justiziako, barne-arazoetako eta defentsako ministro izandako Donibane Lohizuneko auzapez ohia.

Laburbilduz eta ondorio gisara: boz kanpaina gai ugari eta anitzen inguruan garatzen ari da. Analasi politiko hau kanpainaren gaineko begirada bat baino ez da, Ipar Euskal Herriko hamar kantonamenduetako ezaugarriak –eta tokian tokiko hautagaien berezitasunak– aztertzetik urrun, Estatu baten sistema demokratiko zaharkitu eta immobilistaren menpe garatzen den tokiko herri demokrazia posibilistaren –eta mugatuaren– lekutasuna. ■

ALZOLA
ura

Berez mugatua
Kontzientzia ekologikoa duen
garapen propioa

Euskal Herriko ura

Alzola, Elgoibar (Gipuzkoa) • www.alzola.com